

РЕШЕНИЕ

№ 10349

гр. София, 25.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 28 състав,
в публично заседание на 05.03.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Антони Йорданов

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **10512** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от АПК.

Образувано по жалба от В. П. П., действаща в качеството си на майка и законен представител на малолетния С. Г. П., срещу Заповед № РТР24-РД56-320/25.09.2024г., издадена от кмета на Район „Т.“-Столична община, поправена със Заповед № РТР24-РД56-320/1/25.09.2024г.

В жалбата се твърди, че заповедта е издадена от некомпетентен административен орган, при липса на мотиви и при съществени нарушения на административнопроизводствените правила, както и в противоречие сна материалноправните разпоредби. По тези съображения се иска отмяна на процесната заповед и се претендират разноски.

Ответникът - кмета на Район „Т.“-Столична община, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата и моли съда да се произнесе с решение, с което да я отхвърли. Претендират се разноски.

Софийска градска прокуратура, редовно призована не изпраща представител и не изразява становище.

Съдът, след като се запозна с жалбите, становището на ответника и приложените по делото писмени доказателства, прие следното от фактическа страна:

Производството пред административния орган е образувано по заявление № РТР24-ОД-2/16.09.2024г., с което оспорващата е поискала изплащането на компенсации за извършените от нея разходи за заплащане на такси по договори отглеждане детето в ЧДЯ „Т.“ за периода 01.8-31.9.2024г. и 01.09-30.09.2024г. Към

молбата са приложени и съответните фактури за извършените плащания.

С процесната заповед административният орган е отказал изплащането на компенсация за претендиращия период с мотивите, че заявлението е подадено след предвидения срок, който според ответника е преклузивен, определен с разпоредбата на чл.8, ал.1, т.3 от ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 206 на МС от 23.10.2023 г. за приемане на Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места.

При така приетата фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи: Жалбата е допустима като подадена в преклузивния срок, срещу административен акт, подлежащ на съдебно оспорване и при наличие на правен интерес от оспорване.

Разгледана по съществото е основателна по слените съображения.

Оспорваното решение е издадено от компетентен орган, което се установява от приложената в хода на съдебното производство Заповед № СОА24-РД09-455/05.01.2024г.

Спазени са изискванията за форма на акта, доколкото същия съдържа фактическите и правни основания за издаването му, съответно ясно изразена воля на неговия автор.

В хода на административното производство не са допуснати нарушения на административнопроизводствените правила от категорията на съществените, които да са ограничили правото на защита на оспорващата и да са препятствали правото ѝ адекватно да я организира. Съгласно трайно установената практика на Върховен административен съд, съществено е това нарушението, наличието на което да повлияе върху съдържанието на акта, т.е. ако това нарушение не е допуснато, би се стигнало до постановяване на акт с различно съдържание.

Решението обаче е издадено в противоречие с материалноправните разпоредби. Съгласно разпоредбата на чл.119, ал.5 от Закона за здравето, държавата предоставя средства на родителите за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на деца от тримесечна възраст до 1 септември в годината, в която навършват тригодишна възраст, които: 1. не са приети поради липса на места в общински детски ясли и яслени групи в общински и държавни детски градини, за които детето е кандидатствало, и 2. не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина. Според ал.8 на с.р. условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал.5 се определят с наредба на Министерския съвет.

Въз основа на последната разпоредба, с Постановление № 206/23.10.2023г. на Министерския съвет е приета Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места, обн. ДВ, бр.90/27.10.2023г., в сила от деня на обнародването /§ 4 от Преходните и заключителните ѝ разпоредби/.

Съгласно чл.3, ал.1 от наредбата родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите си, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, ако едновременно са изпълнени следните условия: 1. детето е кандидатствало за прием в общинска детска ясла или яслена група на общинска или

държавна детска градина, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, по ред, определен от съответната община, и същото не е прието поради липса на свободни места; 2. детето не е записано в общинска детска ясла или в яслена група на общинска или държавна детска градина; 3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго място в общинска детска ясла или яслена група в общинска детска градина поради липса на свободни места във всички общински детски ясли и общински детски градини в прилежащия район; 4. родителите не получават подпомагане от държавния бюджет с изключение на месечни помощи за отглеждане на дете по чл.7, ал.1 от Закона за семейни помощи за деца или подпомагане за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение, по реда на тази наредба; 5. за отглеждане на детето не се ползва отпуск по чл.164, ал.1 от Кодекса на труда за отглеждане на дете до навършване на 2-годишната му възраст.

Съгласно чл.4, ал.1 от наредбата на компенсиране със средства от държавния бюджет подлежат направените от родителите по чл.3 разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата им, ако са допустими. Допустими разходи, които подлежат на компенсиране, според ал.2 на чл.4, са: 1. разходи за заплащане на такси по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с частна детска ясла или с частна детска градина с яслена група; 2. разходи за заплащане на възнаграждения по договори за отглеждане, възпитание и обучение, сключени с физически лица.

Родителите, които желаят да получат компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършените от тях разходи, пряко свързани с отглеждане, възпитание и обучение на децата си, подават заявление по образец съгласно приложение № 1 в общината по настоящия адрес на детето /чл.7, ал.1 от наредбата/. Общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и в 14-дневен срок уведомява родителите, които имат право да получат компенсиране на разходите /ал.3 на с.р./. Когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс – чл.7, ал.4.

За изплащане на компенсации родителите по чл.7, ал.3 подават искане в общината по настоящия адрес на детето – чл.8, ал.1 от наредбата. С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл.3, ал.1, т.4 и 5, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка. Към искането по ал.1 се прилагат документите по чл.5 или 6, удостоверяващи извършените от родителите разходи за периода, за който се иска компенсиране. Договорът за отглеждане, възпитание и обучение, както и копие от документите, удостоверяващи спазването на изискванията по чл.4, ал.3 за физическото лице, страна по договора, се прилагат само към първото искане за изплащане, а за следващите периоди - само ако са настъпили промени.

Разпоредбата на чл.9 от наредбата предвижда, че общината проверява дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.1, 2 и 3, извършва проверка на подадените документи за изпълнение на изискванията на чл.3, ал.1, т.4 и 5 и на чл.5 и 6 и на допустимостта на разходите. Съгласно ал.2 на посочената разпоредба кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на

компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи.

Видно от мотивите на обжалвания акт ответникът е „смесил“ съдържанието на посочените по-горе правни норми като е достигнал до извод, че искането „не отговаря на изискванията за кумулативно наличие на предпоставките по чл.8, ал.1 и т.3 от Постановление № 206/23.10.2023г.“ На първо място постановлението съдържа една единствена разпоредба със следното съдържание: „Приема Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждане, възпитание и обучение на децата, които не са приети в общински детски ясли или яслени групи в общински или държавни детски градини поради липса на свободни места“. Вероятно административният орган е имал предвид чл.8, ал.1 и т.3 от Наредбата, която обаче предвижда, че с искането по ал. 1 родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл. 3, ал. 1, т. 4 и 5, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите – по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка. В същото време в мотивите се говори за подадено искане извън предвидения срок. Такива обаче са предвидени с нормата на чл.7, ал.2, вр.чл.8, ал.2 от Наредбата. Предвид това, съдът приема, че описаната неяснота в мотивите досежно правното основание за постановяване на процесния отказ, следва да бъде приравнена на липса на мотиви /арг. от Решение № 294 от 13.01.2025 г. на ВАС по адм. д. № 8274/2024 г., VI о., докладчик председателят С. С./.

В разпоредбата на чл.59, ал.2, т.4 АПК законодателят въвежда изискване за форма на акта и той следва да съдържа фактическите и правните основания за издаването му, т. е. да бъде мотивиран. От нормативно установеното изискване за мотивиране на акта се налага изводът, че от органа следва да се изложат конкретни съображения за неговото издаване – както фактически, така и правни. Освен конкретни, развитите съображения трябва да бъдат и напълно относими към материалното право и хипотезата на приложимата правна норма. Посочването на фактическите и правни основания за издаването на акт от страна на органа са предпоставка, обуславяща както възможността за упражняване на контрол за законосъобразност върху същия, така и за възможността за организиране на адекватна защита спрямо него. Изискването за мотивиране на акта е насочено към стриктно посочване на фактическите основания, и съпоставянето им с правните основания, от които административният орган черпи правомощието си да го издаде. Съдът не може и не следва да замества мотивите, фактическите и правни основания за издаване на административния акт, тъй като по този начин би подпомогнал една от спорещите страни, с което би нарушил един от основните принципи в административния процес - принцип за равенство на страните, прогласен в чл. 8 АПК.

По изложените съображения съдът намери оспорената заповед за незаконосъобразна – издадена при допуснато съществено процесуално нарушение по см. на чл.146, т.2 вр. чл.59, ал.2, т.4 АПК – липса на мотиви и при допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила по см. на чл.146, т.3 вр. чл.35 АПК, съответно тя следва да бъде отменена като преписката бъде изпратена на ответника за ново произнасяне при съобразяване на дадените в мотивите на настоящото решение указания по тълкуването и прилагането на закона.

Предвид изхода на делото и на основание чл.143, ал.1 от АПК, на оспорващата страна следва да заплатят сторените по делото разноси в размер на 10 лева, своевременно

поискани до приключване на устните състезания.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2, от АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 28-ми състав,

Р Е Ш И :

ОТМЕНЯ Заповед № РТР24-РД56-320/25.09.2024г., издадена от кмета на Район „Т.“-Столична община, поправена със Заповед № РТР24-РД56-320/1/25.09.2024г.

ИЗПРАЩА делото като преписка на кмета на район „Т.“-Столична община за ново произнасяне в 14-дневен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на В. П. П., с ЕГН [ЕГН], сумата в размер на 10 /десет/ лева, представляваща разноски по производството

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

СЪДИЯ: